

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tal-15 ta' Marzu, 2005

Citazzjoni Numru. 1892/1996/1

Susan Cauchi

Versus

Claudia Camilleri; u b'dikriet tal-25 ta' Ġunju 1997 l-Avukat Dottor Stephen Thake bħala segretarju u għan-nom tas-soċjetà *Laferla Insurance Agency Limited*, u din bħala mandatarja ta' l-assenti Andrew Wallace f'ismu proprju u għan-nom tad-ditta estera assikuratriċi *Crowe Motor Policies at Lloyds* intervjena fil-kawża *in statu et terminis*

Din il-kawża hija dwar inċident tat-triq li fih korriet l-attriċi meta kienet riekba f'karrozza misjuqa mill-konvenuta. L-ċitazzjoni tgħid illi fl-1 ta' Novembru 1993 il-konvenuta, li kienet qiegħda ssuq il-karrozza *Suzuki* bin-numru K-3531, bl-attriċi riekba bħala passigġier magħha, ħabtet ma' albru tad-dawl fi Triq Aldo Moro, il-Marsa. F'dan l-inċident l-attriċi garrbet grieħi serji u danni, kemm *damnum emergens* kif ukoll *lucrum cessans*. Billi għalxejn sejñet lill-konvenuta biex tagħmel tajjeb għad-

danni, l-attriċi fetħet din il-kawża u qiegħda titlob illi l-qorti, wara li tgħid illi l-konvenuta weħedha taħti għall-inċident, tillikwida d-danni u tikkundanna lill-konvenuta tħallas id-danni hekk likwidati u l-ispejjeż ġudizzjarji, fosthom dawk ta' l-ittra uffiċjali tal-31 t'Ottubru 1995.

Il-konvenuta Claudia Camilleri ressqet dawn l-eċċezzjonijiet:

1. l-azzjoni waqgħet bi preskrizzjoni ta' sentejn taħt l-art. 2153 tal-Kodiċi Ċivili; u

2. l-inċident ma seħħx bi ħtija tagħha.

B'dikriet tal-25 ta' Ġunju 1997 tħalla jidħol fil-kawża Andrew Wallace bid-ditta *Crowe Motor Policies at Lloyds*, u ressaq dawn l-eċċezzjonijiet:

1. il-karrozza li kienet qiegħda ssuq il-konvenuta fl-1 ta' Novembru 1993, meta seħħ l-inċident, ma kinitx koperta minn polza ta' assikurazzjoni maħruġa mill-eċċipjent; u

2. għalhekk għandu interess illi juri illi l-vettura ma kinitx assikurata miegħu sabiex ma jithaddmux kontra tiegħu d-dispożizzjonijiet tal-Kap. 104 tal-Liġijiet.

Inqisu l-ewwel l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni.

L-inċident seħħ fl-1 ta' Novembru 1993, u l-preskrizzjoni nkisret b'ittra uffiċjali tal-31 t'Ottubru 1995, anqas minn sentejn wara, u notifikata lill-konvenuta fid-29 ta' Novembru 1995, qabel iż-żmien ta' xahar mogħti fl-art. 2130 tal-Kodiċi Ċivili. Il-kawża nfetħet fit-3 ta' Ġunju 1996, anqas minn sentejn wara l-ittra uffiċjali.

L-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni taħt l-art. 2153 hija għalhekk miċħuda.

Il-fatti li wasslu għal dan il-każ ġraw hekk:

Il-konvenuta kienet għaddiet għall-attriċi bil-karrozza tagħha u flimkien marru f'lokal f'Buġibba fejn il-konvenuta kienet taħdem f'*bar*. Hemm iltaqqgħu ma' Antoine Brincat, ħabib tagħhom, u, wara xi tliet sigħat fil-*bar* marru flimkien f'diskoteka fejn qattgħu xi tliet sigħat oħra sakemm, xi ffit wara t-3.00 *a.m.* iddeċidew li jmorru lura d-dar. Rikbu fil-karrozza tal-konvenuta: Brincat rikeb quddiem, fis-*seat* tal-passiġġier, l-attriċi rikbet warajh, u l-konvenuta saqet.

Xi ħin wara l-attriċi marret għajha biha u raqdet. Hekk kif kienu fi Triq Aldo Moro, il-Marsa, sejr in mill-Marsa lejn Casal Paola, ir-rotta ta' quddiem tax-xellug tal-karrozza ħabtet mal-bankina, il-konvenuta tilfet il-kontroll, rikbet il-

bankina u baqgħet dieħla b'qawwa ġo albru tad-dawl. Il-ħsara tista' tidher sew fir-ritratti esebiti *fol.* 87 tal-proċess. Bid-daqqa l-konvenuta ntilfet minn sensiha, u l-attriċi u Brincat korrew. Antoine Brincat miet ftit jiem wara minħabba l-ġrieħi li ġarrab.

Il-konvenuta xehdet illi fil-ħin ta' l-incident kienet niezla ħafna xita tant illi l-*wipers* bilkemm setgħu jlaħħqu u hi ma setgħetx tara sew biex issuq¹. Xehdet ukoll illi kienet qiegħda ssuq b'anqas minn erbgħin bla ma qalet humiex mili jew kilometri fis-siegħa². Qalet ukoll illi l-karrozza daħlet fi *skid* u ma setgħetx tikkontrollaha. Għalhekk saret il-ħabta.

Fil-fehma tal-qorti ċ-ċirkostanzi juru bla ebda dell ta' dubju illi l-konvenuta ma kinitx qiegħda ssuq bil-għaqqal fiċ-ċirkostanzi. Tiltet il-kontroll tal-vettura wara li laqtet il-bankina³ u dan jixhed illi ma kinitx attenta sew fuq is-sewqan għax kieku ma kinitx tolqot il-bankina. Barra minn hekk, kienet qiegħda ġgħerri wisq, kif tixhed il-ħsara li ġarrbet il-vettura. Li kieku kienet għaddejja bil-velocità minima li kienu jitolbu ċ-ċirkostanzi — triq imxarrba u xita niezla tant li l-*wipers* ma jlaħħqux magħha u ma tħallikx tara — kienet forsi ttlef il-kontroll wara li qarset il-bankina iżda ma kinitx tagħmel dik il-ħsara kollha. Il-qawwa ta' l-impatt ma' l-albru tad-dawl turi illi l-konvenuta kienet qiegħda ġgħerri wisq, ħafna aktar milli kien għaqli li ssuq f'dawk iċ-ċirkostanzi.

Il-qorti għalhekk hija tal-fehma illi l-konvenuta weħedha taħti għall-incident u għandha twieġeb għad-danni.

Ngħaddu issa għal-likwidazzjoni tad-danni.

L-attriċi kellha disgħa u għoxrin (29) sena meta seħħ l-incident, u l-qorti għalhekk sejra taħdem fuq *multiplier* ta' tmienja u għoxrin (28) sena. Dak iż-żmien ma kellhiex impjeg regolari iżda, naturalment, kellha l-potenzjal illi taħdem bi qligħ, u l-qorti qiegħda tillikwida s-somma ta' ħamest elef lira (Lm5,000) bħala d-dħul medju ta' kull sena għall-għanijiet ta' *lucrum cessans*. L-espert mediku maħtur mill-qorti sab illi l-attriċi għandha debilità li ma

¹ *Fol.* 187.

² *Fol.* 154.

³ *Fol.* 197.

tfieq minnha ta' sitta fil-mija (6%) bħala konsegwenza ta' l-inċident⁴.

Il-*lucrum cessans* għalhekk jiġi $Lm5,000 \times 28 \times 6/100 = Lm8,400$ — tmint elef u erba' mitt lira (Lm8,400). Billi l-inċident seħħ aktar minn ħdax-il (11) sena ilu ma hux il-każ illi jsir tnaqqis talli l-attriċi sejra ddaħħal bil-quddiem xi qligħ tal-ġejjieni, iżda l-imgħaxijiet jibdew igħaddu millum. Ma tressqux provi dwar *damnum emergens*.

Fadal li nqisu l-kwistjoni mqanqla mill-assikuratur li tħalla jidħol fil-kawża, dwar jekk il-vettura tal-konvenuta kinitx koperta b'polza maħruġa minnu. Fil-fehma tal-qorti din il-kwistjoni ma tolqotx il-meritu tal-kawża bejn il-partijiet u l-intervenut, li ma huwiex parti, ma għandux setgħa jqanqal kwistjonijiet li ma jinteressawx il-meritu tal-kawża bejn il-partijiet.

Għalhekk il-qorti ma hijiex sejra tagħti provvedimenti dwar l-eċċezzjonijiet ta' l-intervenut fil-kawża.

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi, wara li tiċċad l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni u tgħid illi l-inċident seħħ bi ħtija tal-konvenuta weħedha, tillikwdia d-danni li ġarrbet l-attriċi fis-somma ta' tmint elef u erba' mitt lira (Lm8,400), u tikkundanna lill-konvenuta tħallas lill-attriċi d-danni hekk likwidati, flimkien ma' l-ispejjeż kollha mitluba fiċ-ċitazzjoni.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----

⁴ Foll. 301 et seqq.